

Aan: Gedeputeerde Staten van Utrecht
Domein Leefomgeving
Vergunningverlening Natuur en Landschap
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Datum : 14 juli 2023
Betreft : Verzoek tot intrekking natuurvergunning
Ons kenmerk : M079
Uw kenmerk : Z-WNB-GB-VA-2017-0655 / 81C2635D
Bijlagen : 2

Geacht college,

Tot mij heeft zich gewend de Coöperatie Mobilisation for the Environment U.A., gevestigd in Nijmegen (hierna: 'cliënte')(**productie 1**).

Van 29 november 2017 dateert uw besluit in het kader van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: 'Wnb') aan het bedrijf Buts & Partner, zijnde een geitenhouderij aan de Gein-Noord 27 te Abcoude (**productie 2**). Het zaakkenmerk en nummer behorend bij de natuurvergunning is hierboven opgenomen. Namens cliënte verzoek ik u deze natuurvergunning op grond van artikel 5.4 lid 1 sub c en artikel 5.4 lid 2 van de Wnb, dan wel op grond van artikel 2.4 van de Wnb, in te trekken of te wijzigen. Aan dit verzoek licht de navolgende motivering ten grondslag.

1. Met de natuurvergunning is een uitbreiding van het te houden aantal dieren (van 1000 naar 2100 geiten) en toename van stikstofdepositie mogelijk gemaakt. De uitbreiding leidt tot een totale toename aan ammoniakemissies van 2.090 kg NH₃/jr., wat resulteert in toename van stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden, zoals de Oostelijke Vechtplassen, het Naardermeer en Botshol. Ten aanzien van het gebied Oostelijke Vechtplassen geldt dat er onder meer sprake is van een toename tot 1,90 mol per ha per jaar op habitatype Lg05 Grote-zeggenmoeras, tot 1,50 mol per ha per jaar op H91D0 hoogveenbossen, tot 0,66 mol per ha per jaar op H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) en tot 0,39 mol per ha per jaar op H4010B Vochtige heiden (laagveengebied).
2. In het geval van Natura 2000-gebied Naardermeer is sprake van onder meer een toename tot 1,25 mol per ha per jaar op H91D0 hoogveenbossen en Lg05 Grote-zeggenmoeras, tot 1,06 mol per ha per jaar op H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden) en tot 0,87 mol per ha per jaar op H4010B Vochtige heiden (laagveengebied).
3. In het geval van Natura 2000-gebied Botshol is onder meer sprake van een toename tot 1,00 mol per ha per jaar op H7140B Overgangs- en trilvenen (veenmosrietlanden).
4. Voornoemde habitattypen zijn allen (zeer) stikstofgevoelig en overbelast.
5. De vergunde uitbreiding is nog niet gerealiseerd; immers, de bijbehorende omgevingsvergunning in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is nog niet onherroepelijk.

Verzoek om intrekking (/wijziging) natuurvergunning op grond van artikel 5.4, eerste lid, sub c, van de Wnb

6. De natuurvergunning is verleend op basis van de passende beoordeling bij het Programma Aanpak Stikstof (PAS) en met toedeling van ontwikkelingsruimte. Daarom staat vast dat de vergunning niet correct passend is beoordeeld. Zie uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: 'de Afdeling') met kenmerk ECLI:NL:RVS:2019:1603. Het besluit is daarmee in strijd met artikel 2.8, eerste lid, van de Wnb genomen. Daarmee staat vast dat de vergunning in strijd met wettelijke voorschriften is genomen.

7. Er is daarom sprake van een intrekingsgrond of wijzigingsgrond op basis van artikel 5.4, eerste lid, onder c, van de Wnb. Cliënte verzoekt u dan ook om van deze bevoegdheid, tot intrekking van de natuurvergunning, gebruik te maken.

Verzoek om intrekking (/wijziging) natuurvergunning op grond van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb

8. In het gebied Oostelijke Vechtplassen is sprake van een (dreigende) verslechtering of verstoring met significante gevolgen voor de natuurwaarden. Dit blijkt uit de gebiedsanalyse van dit Natura 2000-gebied¹, waaruit immers volgt dat (aanvullende) passende maatregelen moeten worden getroffen om deze gevolgen tegen te gaan. Daarom is het gebied ook in categorie 1b ingedeeld. Dat betekent dat het maatregeleniveau in de eerste PAS-periode er primair op is gericht verslechtering te voorkomen. Het is daarom aannemelijk dat een groot deel van de maatregelen nodig is krachtens artikel 6, eerste en tweede lid van de Habitatrictlijn. Zie ook de PAS-uitspraak ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 14.5.

9. De heikele staat van de natuurwaarden binnen dit gebied is ook recentelijk nog bevestigd in de natuurdoelanalyse van maart 2023 van dit gebied. Zie bijvoorbeeld navolgende passages²:

De effecten van de reeds getroffen en geplande maatregelen zijn beperkt. Hoewel drukfactoren in veel gevallen wel al (wat) verlicht worden door de maatregelen, worden de drukfactoren niet geheel opgeheven, met als gevolg dat de instandhoudingsdoelstellingen niet op groen komen te staan. Dit geldt zowel voor de habitattypen als voor dat habitatrictlijn- en vogelrichtlijnsoorten.

Voor de stikstofgevoelige habitattypen H6410 Blauwgrasland en H7140B Veenmosrietland geldt dat er in 2030 nog een overschrijding van de KDW plaatsvindt. Voor blauwgrasland gaat het om een overschrijding in een klein oppervlak (0,06 ha), terwijl dit voor veenmosrietland om het volledige, huidige areaal van 13,6 ha gaat. Daarnaast wordt de KDW voor zeggekorfslak, die qua leefgebied gebonden is aan LG05 Grote zeggenmoeras, in 2030 nog overschreden. Dit betekent dat aanvullende bronmaatregelen nodig zijn om de stikstofdepositie voldoende laag te krijgen.

1 95 Oostelijke Vechtplassen gebiedsanalyse M16L 20-06-2017_NH

2 Natuurdoelanalyse natura 2000 Noorderpark; Oostelijke Vechtplassen [95], Provincie Utrecht, 31 maart 2023, p. 157 en 159.

Ad 3: Atmosferische stikstofdepositie

De kritische depositiewaarden van diverse habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling wordt (ruim) overschreden. Stikstofdepositie heeft verzuring en vermesting van habitattypen en leefgebieden tot gevolg. De voorgaande knelpunten, verdroging en ontoereikende waterkwaliteit, versterken deze effecten. Dit maakt dat de habitattypen en leefgebieden nóg gevoeliger zijn voor stikstofdepositie, aangezien de abiotische randvoorwaarden niet op orde zijn.³

10. In de gebieden Naardermeer en Botshol is evengoed sprake van een (dreigende) verslechtering of verstoring met significante gevolgen voor de natuurwaarden. Ook hier blijkt dit uit de Gebiedsanalyse van betreffende Natura 2000-gebieden⁴. Uit de gebiedsanalyses volgt immers dat passende maatregelen moeten worden getroffen ter reductie van de stikstofdepositie om deze gevolgen tegen te gaan. Daarom zijn ook deze gebieden in categorie 1b ingedeeld.

11. Dat de natuur in deze gebieden in slechte staat verkeerd en de gunstige staat van instandhouding niet wordt gehaald, blijkt ook de recente natuurdoelanalyses van beide gebieden. Verwezen wordt naar onder meer de navolgende passages uit de natuurdoelanalyse van het gebied Botshol⁵.

Op basis van Tabel 7-3 concluderen we dus dat verschillende instandhoudingsdoelstellingen niet worden gehaald, ook niet na het meewegen van de invloed van het effect van de uitgevoerde en geplande maatregelen. Zodoende zijn aanvullende maatregelen voor de habitattypen en habitatrictlijnsoorten noodzakelijk om aan de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen voldoen.

12. Ten aanzien van het gebied Naardermeer wordt verwezen naar navolgende passage.

De ook op lange termijn aanwezige overmaat van stikstofdepositie, in combinatie met de waterkwaliteit, maakt dat de omgevingscondities ook op lange termijn niet op orde zijn. De voornaamste drukfactoren in de vorm van stikstofdepositie en waterkwaliteit zijn gebiedsoverstijgend. Deze kunnen dus niet lokaal (cf. in het gebied zelf) worden opgelost. Het is vanuit het oogpunt van robuust systeemherstel noodzakelijk om deze aan te pakken.⁶

3 Concept Natuurdoelanalyse Oostelijke Vechtplassen – Provincie Noord-Holland, 30 maart 2023, p. 32.

4 Natura 2000 gebiedsanalyse voor de PAS – Botshol (083), oktober 2017 en 094 Naardermeer gebiedsanalyse M16L 20-06-2017_NH.

5 Natuurdoelanalyse Natura 2000 Botshol [83], Eindversie, 26 maart 2023, p. 106.

6 Natuurdoelanalyse Naardermeer, conceptversie, 30 maart 2023, p.25.

13. Het is eveneens evident dat de op 29 november 2017 natuurvergunde bedrijfssituatie hier effecten op heeft; zeker wanneer gebruik gaat worden gemaakt van de vergunning en de uitbreiding gerealiseerd gaat worden. De projectdepositie is immers zodanig groot dat significante effecten niet zijn uit te sluiten. Er moeten daarom passende maatregelen worden getroffen. Zie de uitspraak van de Afdeling met kenmerk ECLI:NL:RVS:2021:71, overwegingen 12, 13, 13.4.
14. U dient daarom te beoordelen of intrekking of wijziging van de vergunning nodig is ter uitvoering van de verplichtingen die volgen uit artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. Er is daarom een intrekkings-/wijzigingsgrond op basis van artikel 5.4, tweede lid, van de Wnb.
15. Blijkens de uitspraak ECLI:NL:RVS:2021:71, r.o. 11.2, kunt u de omstandigheid dat van de vergunning geen gebruik is gemaakt, zoals in het onderhavige geval (in ieder geval ten aanzien van de in 2018 vergunde uitbreiding), een rol laten spelen in de belangenafweging en de invulling van de beoordelingsruimte of de intrekking een passende maatregel is die nodig is ter uitvoering van artikel 6, tweede lid, van de Hrl, wanneer u op grond van artikel 5.4, eerste lid, of 5.4, tweede lid, van de Wnb bevoegd bent tot intrekking.
16. Intrekking van de vergunning is daarbij een relatief lichte passende maatregel, wanneer van de vergunning nog geen gebruik is gemaakt, zoals ook in het onderhavige geval. Het is bovendien de meest zekere passende maatregel die voorkomt dat de projectdepositie niet optreedt. In dit verband wijst de stichting ook nadrukkelijk op de recente uitspraak van de rechtbank Oost-Brabant in de kwestie van de AMER-centrale, vindplaats ECLI:NL:RBOBR:2021:6389. Ook dat betrof een natuurvergunning die gedeeltelijk niet was gebruikt. De rechtbank wijst er in de eerste alinea van de uitspraak op dat zolang ongelimiteerd gebruik kan worden gemaakt van bestaande rechten uit het verleden, het maatregelenpakket uit de Wet stikstofreductie en natuurverbetering dweilen met de kraan open is. Het is dus van groot belang om beleid op te stellen om ongebruikte rechten niet in stand te laten.
17. Daarnaast is geen zicht op de uitvoering van andere stikstofreducerende maatregelen die uitvoering geven aan de noodzakelijke daling van stikstofdepositie binnen een afzienbare termijn. Intrekking of wijziging van de natuurvergunning komt dan nadrukkelijk in beeld (ECLI:NL:RVS:2021:71, r.o. 7.3).

Verzoek om toepassing artikel 2.4 van de Wnb

18. Cliënte verzoekt u subsidiair om toepassing te geven aan artikel 2.4 van de Wnb. Onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021 (ECLI:NL:RVS:2021:71), wijst cliënte u op uw verantwoordelijkheid als bevoegd gezag om alles in het werk te stellen om ervoor te zorgen dat de huidige veel te hoge stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden afneemt tot onder de KDW. In het voorliggende geval is er reeds sprake van flinke overschrijdingen van de KDW's, dit blijkt ook uit de reeds aangehaalde natuurdoelanalyses van de betrokken Natura 2000-gebieden.

19. Uw college heeft de plicht om al het nodige te doen om verdere achteruitgang van de natuur op, onder andere, de Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen, Naardermeer en Botshol te voorkómen. Dat volgt duidelijk uit voornoemde uitspraak van de Afdeling van 20 januari 2021. De uitspraak betekent dat u alles in het werk moet stellen om te voorkomen dat de uitbreiding van deze geitenhouderij gerealiseerd wordt. Dat is cruciaal voor de natuur, en bovendien – omdat de vergunde uitbreiding uit 2017 nog niet gerealiseerd is - een relatief kostenefficiënte maatregel, in vergelijking tot sanering van reeds gerealiseerde in gebruik zijnde stallen.

20. Dientengevolge verzoekt cliënte uw college dan ook om met toepassing van artikel 2.4 van de Wnb maatregelen te treffen teneinde te voorkomen dat de bestaande/vergunde activiteiten van het bedrijf (significante) effecten veroorzaken. U wordt verzocht de stikstofdepositie vanwege de bestaande en vergunde activiteiten van het bedrijf op overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden waar een (dreigende) verslechtering of verstoring met significante gevolgen van de natuurwaarden optreedt, dan wel zullen optreden, als gevolg van de (totale) stikstofbelasting, zo ver als in redelijkheid haalbaar is terug te dringen. In dat kader dient u er in ieder geval voor te zorgen dat er conform het advies van het Adviescollege Remkes een vermindering van de (huidige) ammoniakemissies wordt veroorzaakt, en daarmee een vermindering van de (huidige) stikstofdeposities/ dan wel dat een toename aan ammoniakemissies en stikstofdeposities wordt voorkomen, die passend bijdraagt aan de noodzakelijke daling van stikstofdeposities op de betrokken Natura 2000-gebieden binnen een afzienbare termijn.

21. U wordt verder verzocht om toepassing te geven aan artikel 2.4 van de Wnb door aan het bedrijf de verplichting op te leggen om handelingen conform de vigerende natuurvergunning niet uit te voeren of te staken, alsmede om de voorgenomen bedrijfsvoering die stikstofemissie tot gevolg heeft, binnen het depositieplafond van de vigerende natuurvergunning niet uit te voeren of te staken (artikel 2.4, eerste lid, sub d, van de Wnb).

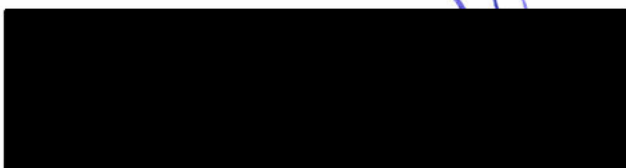
22. Indien u niet meegaat in het voorgaande verzoek van cliënte, wordt u verzocht om dan in ieder geval aan het bedrijf een verplichting op te leggen om handelingen op deze locatie slechts overeenkomstig door u te stellen voorschriften uit te voeren, die voorkomen dat vanuit deze locatie stikstofdepositie neerkomt op naburige Natura 2000-gebieden (artikel 2.4, eerste lid, sub c, van de Wnb).

Conclusie en verzoek

U wordt verzocht om passende maatregelen te treffen door de natuurvergunning van 2017 in te trekken op basis van artikel 5.4, eerste en tweede lid, van de Wnb / 2.4 van de Wnb en de emissieruimte voor stikstof volledig in te nemen dan wel substantieel terug te brengen. Gelet op het bovenstaande acht cliënte dit nodig als passende maatregel ex artikel 6, tweede lid, van de Hrl, teneinde de effecten die het bedrijf heeft op de natuurwaarden bij gebruikmaking van de vergunning te voorkomen c.q. weg te nemen.

Cliënte verwijst ten overvloede nog naar de recente uitspraak van de Rechtbank Gelderland met nummer ECLI:NL:RBGEL:2023:340 waarin de Rechtbank Gelderland oordeelt dat een gedeeltelijke intrekking van een natuurvergunning zonder meer kwalificeert als passende maatregel.

Hoogachtend,

A large black rectangular redaction box covering the signature area. Above the box, there is a handwritten blue mark that appears to be a stylized 'D' or '10'.

Mw. mr.